

TEORIES DE L'EDUCACIO

Professor: Joan-Carles Mèlich i Sangrà

A.- OBJECTIUS

- 1.- Precisar la terminologia de les ciències de l'educació.
- 2.- Iniciar-se en les qüestions bàsiques i en la recerca en filosofia de l'educació.
- 3.- Descriure les formes i funcions de tot procés educatiu.
- 4.- Confrontar les diverses finalitats educatives.
- 5.- Conèixer les més actuals filosofies de l'educació.

B.- TEMARI

PRIMERA PART:

- 1.- L'estatut epistemològic de la filosofia de l'educació.
 - 1.1.- El saber i les seves modalitats
 - 1.2.- Filosofia i ciències humanes
 - 1.3.- Filosofia i educació. La filosofia de l'educació
 - 1.4.- Els mètodes de recerca en filosofia de l'educació: fenomenologia, hermenèutica i dialèctica.
- 2.- Antropologia, axiologia i teleologia de l'educació.
 - 2.1.- Antropologia: l'home com a ésser educand
 - 2.2.- Axiologia: els valors de l'educació
 - 2.3.- Teleologia: les finalitats de l'educació

SEGONA PART:

- 3.- Les filosofies contemporànies de l'educació.
 - 3.1.- La "filosofia de la sospita": Marx, Nietzsche i Freud
 - 3.2.- Durkheim: l'educació com a socialització
 - 3.3.- Fenomenologia i filosofies de l'existència
 - 3.4.- L'estructuralisme: Foucault i Lévi-Strauss
 - 3.5.- El neocontractualisme de Rawls
 - 3.6.- L'educació sense homes: Luhmann
 - 3.7.- La teoria de l'acció comunicativa: Habermas
 - 3.8.- L'ètica del rostre: Levinas
 - 3.9.- Educació i sentit: Frankl
 - 3.10.- L'educació en una societat posmoderna

C.- METODOLOGIA

La classe serà bàsicament expositiva. Al mateix temps, però, es dedicaran sessions al comentari de text que faran necessària la participació activa dels alumnes.

D.- AVALUACIO

Serà obligatòria la lectura de diverses obres de filòsofs de l'educació entre els quals hi haurà necessàriament un diàleg de Plató i Sobre pedagogia de Kant. El primer dia de classe s'indicarà la resta.

E.- BIBLIOGRAFIA

1.- Obres generals:

COLOM, A.J.-MELICH, J.C., Después de la modernidad. Nuevas filosofías de la educación. Paidós, Barcelona

DUFRENNE, M., Pour l'homme, Du Seuil, Paris

FULLAT, O., Paidea. Filosofías de la educación, Ceac, Barcelona

FULLAT, O., Paideusis, UAB, Bellaterra (Barcelona)

FULLAT, O.-MELICH, J.C., El atardecer del bien. Una pedagogía freudoexistencialista, UAB, Bellaterra (Barcelona)

MARDONES, J.M., Filosofía de las ciencias humanas y sociales, Anthropos, Barcelona

MELICH, J.C., Situaciones límite y educación. Estudio sobre el problema de las finalidades educativas, PPU, Barcelona

MELICH, J.C., Del extraño al cómplice. La educación en la vida cotidiana, Anthropos, Barcelona

MOORE, T.W., Introducción a la teoría de la educación, Alianza, Madrid

O'CONNOR, D.J., Introducción a la filosofía de la educación, Paidós, Buenos Aires

PETERS, R.S. (ed.), La filosofía de la educación, FCE, Mèxico

REBOUL, O., La philosophie de l'éducation, PUF, Paris

REBOUL, O., Les valeurs de l'éducation, PUF, Paris

RICOEUR, P., Soi-même comme un autre, Du Seuil, Paris

VV.AA., Filosofía de la educación hoy: autores y selección de textos, Dykinson, Madrid

WOODS, P., La escuela por dentro. La etnografía en la investigación educativa, Paidós, Barcelona

2. Obres que tracten aspectes concrets del curs i que seran objecte de comentaris de text

BERGER, P.-LUCKMANN, T., La construcció social de la realitat, Herder, Barcelona

CASSIRER, E., Filosofía de las formas simbólicas, FCE, Mèxico

DURAND, G., De la mitocrítica al mitoanálisis, Anthropos, Barcelona

DURKHEIM, E., Educació i sociologia, Eumo, Vic

ELIADE, M., El mito del eterno retorno, Alianza, Madrid

ELIADE, M., Imágenes y símbolos, Taurus, Madrid

ELIADE, M., Lo sagrado y lo profano, Labor, Barcelona

ELIADE, M., Mito y realidad, Labor, Barcelona

FINKIELKRAUT, A., La derrota del pensamiento, Anagrama, Barcelona

FRANKL, V., El hombre en busca de sentido, Herder, Barcelona

FRANKL, V., El hombre doliente, Herder, Barcelona

FRANKL, V., La voluntad de sentido, Herder, Barcelona

FREUD, S., El malestar en la cultura, Alianza, Madrid

FOUCAULT, M., Las palabras y las cosas, Siglo XXI, Madrid

GIRARD, R., La violencia y lo sagrado, Anagrama, Barcelona

GOFFMAN, E., La presentación de la persona en la vida cotidiana, Amorrortu, Buenos Aires

HABERMAS, J., Teoría de la acción comunicativa, Taurus, Madrid

HABERMAS, J., El discurso filosófico de la modernidad, Taurus, Madrid

HEIDEGGER, M., El ser y el tiempo, FCE, México

HUSSERL, E., La idea de la fenomenología, FCE, México

HUSSERL, E., Ideas relativas a una fenomenología pura y una filosofía fenomenológica, FCE, México

LEVINAS, E., Totalidad e Infinito, Sígueme, Salamanca

LEVINAS, E., El tiempo y el otro, Paidós, Barcelona

LUHMANN, N., Sistema y función: la ambición de la teoría, Paidós, Barcelona

MARX, K., La ideología alemana, Laia, Barcelona

MEAD, G.H., Espíritu, persona y sociedad, Paidós, Barcelona

NIETZSCHE, F., Así habló Zaratustra, Alianza, Madrid

RAWLS, J., Teoría de la justicia, FCE, México

SARTRE, J.P., El ser y la nada, Alianza, Madrid

SARTRE, J.P., A puerta cerrada, Alianza, Madrid

SCHUTZ, A.-LUCKMANN, T., Las estructuras del mundo de la vida, Amorrortu, Buenos Aires

VATTIMO, G. (y otros), En torno a la posmodernidad, Anthropos, Barcelona

VATTIMO, G., Ética de la interpretación, Paidós, Barcelona

WEBER, M., Economía y sociedad, FCE, México

WEBER, M., El político y el científico, Alianza, Madrid